

Gemeente van Christus,

Afgelopen week zag ik in Trouw een artikel over een kunstenaar die iets heel bijzonders doet met oude afgedankte kruisbeelden. Je weet wel: die beeldjes die vroeger en nu nog wel overal in RK-huizen hingen - ik heb er hier ook eentje bij me [...]

Wout Herfkens haalt de Jezus-figuur van het kruis af, en ik laat u in beeld even meekijken met wat hij er dan mee doet. [1^e foto in beeld]. Hij verbindt de handen en voeten waar de gaten van de spijkers in zitten met stukjes pleister, en legt Jezus onder dekens alsof hij in een ziekenhuisbed ligt. [2^e foto in beeld] De kunstenaar is hier al sinds 2014 mee bezig, hij haalt overal kruisbeeldjes vandaan, van Marktplaats, uit 2^e hands winkels. Allemaal Jezus-figuren die jarenlang in een huis hebben gehangen, boven de deur, boven een bed. En waarnaar gekeken werd, waarbij mensen gebeden werd, en die nu ergens afgedankt rondzwerven. Hij heeft er onder andere een tentoonstelling mee gemaakt in de Grote Kerk in Leeuwarden in 2016. [foto weer uit beeld]

Ook al is het maar een stenen, houten of soms zelfs plastic beeldje dat hij van het kruis afhaalt en verzorgt, het raakt me. Hoe die beeldjes van een gemarteld en gestorven lichaam zorgvuldig worden schoongemaakt en zorgzaam toegedekt. Er spreekt voor mij het verlangen uit om net zo zorgvuldig en zorgzaam om te gaan met een medemens die lijdt of gestorven is, of met datgene in onszelf dat lijdt, pijn heeft.

Die zorgvuldige zorgzaamheid herken ik ook in het verhaal uit Johannes, bij Maria. Maria, die Jezus' voeten zalft met kostbare olie en ze afdroogt met haar haren. En daarmee iets doet waar de anderen verbijsterd naar moeten hebben gekeken. Jezus staat op dat moment immers middenin het leven. Hij is het middelpunt van de belangstelling. Ze houden een maaltijd ter ere van hem. Hij heeft nota bene iemand uit de dood opgewekt, zijn naam en faam als wonderdoener reiken ver. Van alle kanten komen de mensen naar hem toe. Ze zien in Jezus iemand die niet alleen zieken kan genezen maar zelfs ook doden kan opwekken. Waar hoef je dan nog bang voor te zijn? Ze zien in Jezus iemand die alle armen gaat helpen. Ze zien in Jezus iemand die een koninkrijk van vrede gaat stichten, gewoon met zijn blote handen. Dan komt het toch helemaal goed met de wereld? Dan hoef je je toch nergens meer zorgen om te maken, dan is er toch helemaal geen pijn en lijden en dood meer?

Zo onthalen ze hem ook in Jeruzalem, als iemand die al hun problemen gaat oplossen. Jezus de ezelruiter wordt gezien als een wonderdoener, als een vredeskoning. Iedereen hangt aan zijn lippen en zit aan zijn voeten. Hosanna, zing en dans en lach!

Maar Maria ziet iets anders. Op de een of andere manier voorziet zij dat lijden en dood zich niet zo makkelijk laten verslaan. Ze ziet in Jezus de pijn en het lijden die hij op zich neemt en zal ondergaan. Ze ziet in Jezus de dood die hij zal sterven. Ze ziet, kortom, in Jezus niet de machtige wonderdokter die voor ons allemaal zal zorgen, maar ze ziet dat hij in al zijn kwetsbaarheid zelf zorg nodig heeft. En ze neemt haar kruik van de plank, de kruik met olie - olie die ze naar het oude

gebruik uit die tijd al haar hele leven opspaarde, voor haar eigen begrafenis, ooit. En ze breekt die kruik die voor haarzelf bedoeld is, en zalft daarmee Jezus.

Misschien herken je het wel, dat je soms het liefst wilt geloven in een God die alles voor ons fixt. Een God die onze zieken geneest en ons onrecht aanpakt. Een God als een reusachtige redder van een wereld in nood. Helemaal als ik om me heen zie hoe mensen haast bezwijken onder alle problemen waar het leven hen mee confronteert, en dat soms alle moeilijkheden tegelijkertijd één mens lijken te treffen, dan ben ik nog weleens geneigd om mijn vuisten te ballen naar de hemel. Dit is zo gruwelijk oneerlijk, God! Doe er wat aan, alsjeblieft!

Wat heb je dan aan een God die zich laat verzorgen en laat zalven? Die zegt, als anderen daar verontwaardigd op reageren: 'Laat haar, ze doet dit voor de dag van mijn begrafenis'? We willen geen God die lijdt en sterft, we willen een God die redt.

Dat juist in dat lijden en sterven de redding verborgen ligt, dat is voor ons moeilijk te begrijpen. En het blijft ook moeilijk te begrijpen - wat zich daar aan dat kruis voltrokken heeft, hoe dat vandaag de dag redding kan brengen voor ons. Daar worstelen theologen en gelovigen al eeuwenlang mee, om dat te begrijpen.

Maar als ik de verhalen van vandaag lees, dan begrijp ik er in ieder geval dit van: dat lijden en pijn en dood erom vragen dat we ze niet uit de weg gaan. Dat we ze niet ontkennen met een hosanna op onze lippen. Pijn en lijden en dood vragen aandacht, of we ze nu zien in onszelf of in iemand anders. Ze vragen aandacht, liefdevolle aanraking, zorg.

En misschien is het wel zo dat je, als op die manier aanwezig bent bij je eigen pijn of bij de pijn van iemand anders, dat je dan op een bepaalde manier zorgt voor God. Die gedachte komt bij mij op door Ety Hillesum. Net als Maria in het evangelie zag zij dat diegene van wie wij alle zorg verwachten ook zélf zorg nodig heeft. Ze schrijft in haar dagboek de bekende woorden:

Ik zal je helpen God, dat je het niet in mij begeeft, maar ik kan van tevoren nergens voor instaan. Maar dit éne wordt me steeds duidelijker: dat jij ons niet kunt helpen, maar dat wij jou moeten helpen en door dat laatste helpen wij onszelf. En dit is het enige, wat we in deze tijd kunnen redden en ook het enige, waar het op aankomt: een stukje van jou in onszelf, God. En misschien kunnen we ook eraan meewerken jou op te graven in de geteisterde harten van anderen.

God opgraven in jezelf en in anderen, dat vraagt misschien wel dit: dat wij elkaar en onszelf met zorg en zachtheid behandelen en zo voorzichtig, heel voorzichtig, ruimte scheppen. Ruimte, misschien wel, voor heling. Ruimte voor opstanding.